6398

FRANCISCO XAVIER GODO

LUCREZIA BORGIA

JOGUINA EN UN ACTE

ESCRITA EN VERS CATALÁ

Estrenada ab brillant éxit en lo Teatro Catalá
instalat en lo de Romea
la nit del 11 de Janer de 1895

Preu UNA pesseta

BARCELONA
Biblioteca de «Lo Teatro Regional»
Carrer de las Cabras, 13, 2.on
1895

LUCREZIA BORGIA

Digitized by the Internet Archive
in 2012 with funding from
University of North Carolina at Chapel Hill

http://archive.org/details/lucreziaborgiajo2316godi

FRANCISCO XAVIER GODO

LUCREZIA BORGIA

JOGUINA EN UN ACTE

ESCRITA EN VERS CATALÁ

Estrenada ab brillant éxit en lo Teatro Catalá
instalat en lo de Romea
la nit del 11 de Janer de 1895

BARCELONA
Biblioteca de «Lo Teatro Regional»
Carrer de las Cabras, 13, 2.º
1895

A N' ANTON MESTRE.

Tú, que per tas aficions literarias y ton titol de llicenciat en farmacia, tens certs punts de contacte ab lo revolucionari teatral Ibsen, mereixes sens dupte, de mon afecte, una obra de mes vols que la present. Com que de mon estre dramátich no pot esperarsen cosa que sobressurti y que siga digne de tú, ja que LUCREZIA BORGIA *fou aplaudida y es de ton grat, dignat afillarla y rébrerla com feble mostra de lo molt que t' estima ton amich*

XAVIER.

REPARTIMENT

Personatjes	Actors
PURA, *muller de*	D.ª Adela Clemente
MIQUEL	D. Jaume Capdevila
ANGEL	» Frederich Fuentes

Dos criats que no parlan.

Dreta y esquerra, las del actor.

L' acció en una torre dels encontorns de Barcelona. Epoca actual.

Ningú podrá representar, traduhir ni reimprimir aquesta obra, sense lo permís de son autor.
També pot autorisar las representacions y cobrar sos drets, lo Director de la *Galería d' obras dramáticas*, D. Joan Molas y Casas, qual despatx se troba en lo carrer del Hospital, 14, según, Barcelona.
Queda fet lo dipósit que marca la llei.

Tipografía La Académica, Ronda de la Universitat, 6; Barcelona

ACTE ÚNICH

Un salonet de camp elegantíssim. Al fondo, dreta, porta que dona á un jardí. A l' esquerra del mateix terme una finestra, que, com es consegüent, dona aixís mateix al jardí. Una porta á la dreta y una á l' esquerra. A prop d' aquesta un biombo; á la dreta un bufet y sobre d' ell diferents objectes y botellas; entre las quals deu haverni una de vi de Xerés. Cadiras, sofá, etc. Un timbre eléctrich.

ESCENA I

ANGEL *sol*

(Al alsarse lo teló, Angel treu lo cap ab precaució per la porta del fondo y després de convéncers de que no hi ha ningú, s' adelanta cautelosament.)

Ja hi soch; ja he pogut al fi
penetrar dins del castell,
gracias á la forsa mágica
d' un duro... vint rals... no res...
Y dir que sols ab un duro
he comprat al jardiner!
Es un bon home, que 's deixa
corromprer molt fácilment.
Lo cas es que só á prop d' ella
ó de son cuarto.... Pot ser
dorm....! Si are pogués mirarme
en sos ulls.... tencats! Pogués
analisar aquellas líneas
y tot aquell be de Deu!
Pot ser somnía! Sens dupte!
Lo somni es cosa corrent
entre las donas hermosas.
No importa! L' esperaré
y parlarém... Ah! parlarlhi!
Prou voldría... Y si 'ns sorpren
son marit? Malviatje tots!

613125

Criaturas impertinents,
pro necesarias... Y tant
indispensables! Perque
si al mon no hi hagués marits,
no hi podría haver mullers.
S' acosta algú! Es una dona;
deu ser ella. Oh! sí! 'S coneix
ab lo cruixit dels enaguas...
(Ab malicia)
Oh! aquets enaguas son seus;
Angel, estigas á punt,
y vejas d' arrivá al cel.

ESCENA II

PURA *y* ANGEL

(Entra Pura ab un elegant trajo de casa)

PURA Quin dematí més hermós!
Convida á doná un paseig
pel jardí.
(Disposantse á anársen y vejent á Angel.)
Angel! vosté aquí?

ANGEL Sí, Pura! Só jo mateix;
jo, que per vosté he passat
la nit sota un salzer...!

PURA *(Admirada)* Eh!

ANGEL Sota un desmay, contemplant
envejós lo balconet
de la cambra ahont vosté dorm,
y ahont ha entrat mon pensament.
(Estornuda)
He agafat un refredat,
pro cregui que no 'm sab greu,
perque, quan menos, tinch are
lo goig de parlá ab vosté.

PURA Ja! ja! ja!

ANGEL Per torná á véurerla
fins he escalat la paret
de sos jardins, ab perill
de matarme. Y tot perque?
Tot, Pura, pel pur desitj
de vení á caure á sos peus,
demanant la caritat
d' una mirada indulgent,
d' un somris, d' una paraula...

PURA Vosté deu tení 'l cervell
trastornat.
ANGEL Com?
PURA No 's recorda
que li he dit cent cops ó més,
que com á dona casada,
só esclava de mos debers?
ANGEL Sí; casada de cinq mesos;
prou qu' ho recordo! Ay! Deu meu!
Si l' hagués vista tant sols
un día ans del casament...
PURA Qué hauría fet?
ANGEL Y ho pregunta?
L' hauría allunyada d' ell;
d' aquell sér insoportable,
qu' avuy, tot essent lo seu
marit, es sols un déspota
com tots. Aixó hauría fet.
L' hauría robada!
PURA Ca!
ANGEL Robada, sí.
PURA Ay! válgam Deu!
Sab que com més parla 'l trovo
més original?
ANGEL Ja ho sé;
no es pas vosté la primera
que m' hi trova; pro jo dech
repetirli que l' estimo...
PURA *(Ab ironía)*
De veras?
ANGEL Furiosament!
PURA Se 'm fa molt estrany que puga
estimarme, ab tant poch temps
que 'ns coneixém.
ANGEL No ho estranyi.
Ja veu vosté. En un moment
Sodoma y Gomorra, dos
ciutats, que eran imponents
foren reduidas á cendres;
á cendres! No 'n quedá res!
Y ¡no han de bastar cinq mesos,
per poguer destruirme aquest
miserable tros de carn
que s' en diu cor! Oh! Perque
han vingut á passá 'l camp
la seva lluna de mel!
Ah! la lluna! Ella era avans

ma delicia, mon plaher!
Llanterna de la meva ánima!...
Sí! Pura! Y desde 'l moment
que la vaig veure á vosté
casada, totas las llunas
m' estant causant lo mateix
efecte; totas m' atacan
los nervis. Las he aborrert
de tal manera, qu' á casa
no tinch un mirall sencer.

PURA *(Rihent.)* Angel! procuri oblidarme,
perque fora perdre 'l temps
en vá; pensi, reflexioni
y esforsis per posar fré
á la passió que 'l domina.

ANGEL Ay, Pura! Bastant ho he fet.
Y quantas vegadas! Quantas!
Estich segur que per fer
las pirámides d' Egipte
ó la torre de Babel,
no 's consumí tanta forsa
com la que he gastat aquets
cinq mesos, per apartarla
á vosté del pensament...
(Al dir los dos últims versos entra Miquel per l' esquerra y 's detura)

ESCENA III

MIQUEL *y dits*

MIQUEL *(Ap.)* Ola! L' Angel fent l' amor
á la Pura! Vull sabé
lo que li diu.
(S' amaga radera del biombo)

PURA *(A Angel)* Pro perqué
no 'm concedeix lo favor
de parlá en sério...? Vol dirme
qu' es lo que preté de mí?
Per quin objecte ve aquí?

ANGEL Prou.

PURA Donchs, dignis esclarirme
quina es la seva intenció.
(Ab tó sentimental)

ANGEL La mes pura!

PURA Com s' entén?

ANGEL La d' aymarla eternament...
MIQUEL *(Treyent lo cap per sobre del biombo)*
No está mal.
PURA Res mes qu' això?
ANGEL Y vosté qu' es tant amable
y tant bona y tant sensible,
fora per mí tant terrible
que 'm deixés inconsolable?
MIQUEL (*Com avans*)
Bravo! 'S necessita fetge
per aguantarl.
PURA Só casada.
ANGEL Tornemhi: un altre vegada,
aquesta paraula lletja!
Pobreta! Estich decidit
á deslliurarla d' un cop
d' aquell tirá, d' aquell llop.
PURA Qui vol dir?
ANGEL De son marit.
MIQUEL *(Id.)* Jo mateix!
PURA (*Ab ironía*) Un tirá! Horror!
no m' en he adonat fins are.
ANGEL Be dú pintada á la cara
la ingenuitat y el candor!
PURA Angel!
ANGEL Vosté es ignoscent!
(Pura vol parlar)
No 'm demani que 'm retracti;
digui: com mereix que 's tracti
qui la tracta malament?
PURA Pero...
ANGEL Vosté ho negaría..?
PURA Pero...
ANGEL Que 'n vol esperar
d' un home que vá á cassar
tres vegadas cada día?
D' un home que l' abandona
d' aqueix modo escandalós,
que s' estima mes al gos
qu' á la seva propia dona?
MIQUEL (*Ap.*) Quins elogis!
PURA Y vosté..?
ANGEL Que vol dir. Si á mi la cassa
m' agrada?
PURA Sí.
ANGEL Nó... no massa;
las armas m' espantan.

PURA Eh?
ANGEL (*Racalcant*)
Las detesto; tinch un cor
ay! tant sensible, senyora,
que sols lo dols m' enamora
y sols só esclau de l' amor.
Y com que vosté es tant tendre,
tant dolsa, tant frágil...
PURA Y are?...
ANGEL Las donas frágils, oh!
PURA (*Ab ironía*) Encare
no ho só...
ANGEL No la vull ofendrer!...
Pro si ho es! Segurament
que 'l veure un aucell ferit,
pe 'l fusell de son marit,
li trenca 'l cor al moment.
Veu? A mi Ofelia 'm fascina
per sa tendresa qu' encanta;
pero la Borgia m' espanta
y 'm posa pell de gallina.
PURA Ah! Lucrezia Borgia!
ANGEL Sí!
era una dona fatal,
filla del geni del mal,
una víbora; un butxí
ab faldillas! Y l' historia
diu qu' era una dona guapa!
MIQUEL (*Ap.*) Aixó es aguantar la capa.
ANGEL Quan m' acut á la memoria
l' idea d' aquells horrors,
veig una dona infernal,
per qui veneno y punyal
eran tant sols rams de flors.
PURA (*Ap.*) Acabém!
(*Tot d' un cop fingint sorpresa y espant*)
Angel! Per Deu!...
He sentit remó...
ANGEL (*Ab cert temor*) Ha sentit
remor?
PURA (*Id.*) Deu ser mon marit;
lo soroll es en lo seu
quarto. S' en vaji al instant.
ANGEL Bé; pro si es que puch quedarme.
PURA Com?
ANGEL Perque ell va convidarme
á diná.

MIQUEL *(Ap.)* Vaya una gran
idea com vaig tenir!
PURA Es que si 'ns trova á tots dos,
com qu' es un home gelós,
qui sab que fora de mi.
ANGEL *(Content)*
Ah! es gelós? Ja estich content.
PURA Donchs, jo nó; vaya una broma!
ANGEL Com mes gelós es un home
se 'l burla mes fácilment.
(Decidit á anarsen)
Quan podré tornarla á veurer?
PURA Pues... á l' hora de dinar.
Vegi, de reflexionar
sobre quant li he dit. Pot creure
que la meva situació
pend d' un fil, y qu' aquest fil
me tindrá, Pura, intranquil
esperant sa decisió.
Adeu y... d' aquí á un quart d' hora.
PURA *(Cridant)*
Lo meu marit.
ANGEL *(Anantsen)* Adeu!

ESCENA IV

MIQUEL y PURA

MIQUEL *(Sortint del biombo)* Bravo!
Magnífich!
PURA Que tens?
MIQUEL Acabo
d' enterarm de tot, senyora.
PURA *(Rihent)*
Ja! ja! ja! qu' has escoltat?
MIQUEL Y rius?
PURA *(Id)* No se qu' haig de fer.
MIQUEL Tú deus ignorar potser
qu' un home desesperat
es capás...
PURA *(Rihent)* Que vols que fassi!
MIQUEL *(Ab serietat)*
En certs assumptos no admeto
bromas.
PURA Donchs jo las permeto,

MIQUEL Purita!...
PURA (*Rihent*) Ets un Bonifaci!
MIQUEL Pro...
PURA Quín delicte he comés
perque are 'm parlis així?
MIQUEL Quín delicte? Estarte aquí
ab un home; y lo qu' es més,
lo que no 'm cap en lo cor,
qu' hi estiguesses obcecada
escoltant extasiada
la declaració d' amor...
PURA D' un estúpit.
MIQUEL Vésli dihent
estúpit; potsé ho será,
pro es un estúpit qu' está
enamorat bojament
de tú.
PURA Qué ho creus?
MIQUEL Bah! Y tú no...
oy?
PURA No; t' ho juro. Y si ho fora
qué?
MIQUEL (*Ab estranyesa*) Re!
(*Ap.*) A la meva senyora
li falta un divendres. Oh!
(*A Pura*) Escolta! Qué 't creus que tens
un marit de pergamí?
Qué 't pensas que 'm plau á mí
que tingas molts pretendents,
com plau á alguns que mes tart
s' ho trovan?...
PURA (*Apoyantse en l' espatlla de Miquel y ab molt carinyo*) Jo 'l que voldría,
que la teva gelosía
deixessis, Miquel, apart:
Y qu' á las demostracions
d' amor de l' ánima meva,
la confiansa, per part teva,
me probés que hi correspons.
MIQUEL Trapasserota!
PURA (*Sonrient*) Ja ho sé.
MIQUEL Dolenta!
PURA Desconfiat!...
MIQUEL Pro... m' estimas de vritat?
PURA T' estimo molt; pero...
MIQUEL Qué?
PURA Ab un pacte,

MIQUEL Jo diría!
PURA Que no has de ser mes gelós.
MIQUEL T' ho prometo! Y si are fos
á comensar... no ho hauría
sigut may.
PURA A mí 'l passat
no m' interessa.
MIQUEL Be, nó.
PURA Es desd' are que' t vull jo
mes sério y mes confiat.
MIQUEL Sí, Pura; sí, filla, mes...
á mí aquest Angel no' m xoca,
lo tinch posat á la boca
de l' estómago; es un pes
difícil de digerir.
PURA *(Rihent)*
Bah! no es pas tant perillós.
MIQUEL Pro es un tipo carregós
y convé treurerl d' aquí,
donantli una llissó forta
com haurá rebut vegadas.
(Fent una senyal com indicant á cops de bastons)
PURA A forsa de garrotadas?
Pobre xicot!
MIQUEL Que m' importa!
PURA Las hi darás tu mateix?
MIQUEL O jo ó qualsevol criat.
PURA *(Com acudintli una idea)*
Ah! calla, ja ho tinch pensat.
MIQUEL Qué?
PURA Jo sé lo que mereix.
MIQUEL Com?
PURA Una idea ingeniosa
qu' en 'quest moment m' ha acudit.
Res d' escandol; cap burgit.
MIQUEL Explícat.
PURA Es una cosa
qu' avuy podém portá á cap
y per cert que vindrá bé.
Tot dinant...
(*Girantse com si sentís remor*)
Calla; algú vé,
potsé es l' Angel.
MIQUEL Ja se sab,
qui pot esser?
(Pura s' ha arrimat á la finestra)

PURA Ell que torna.
MIQUEL Qué faig?
PURA *(Indicantli lo seu quarto)*
Amágat aquí
y escolta; déixam fé á mí
y veurás ab quina sorna
rendeixo á aquest pretendent
que volía conquistarme;
després haurás d' ajudarme,
per are sigas prudent.
(*Miquel s' en va per l' esquerra*)

ESCENA V

ANGEL y PURA

PURA (*Ap.*) Poch pot pensarse la qu' are
se li espera.
(Agafant un silló y acostantlo á prop d' un altre á l' esquerra)
Aquest silló
aquí, perque pugui seurer
al costat meu.
(Seu apoyant lo cap en una má)
Are 'ls dos
nos entendrém.
(*Angel entra*) Ja es aquí.
ANGEL *(Ap.)* Sempre sola! Quina sort!
Soch un home afortunat.
(*Alt*) Pura!
PURA (*Alsantse y llensant un crit*)
Ah! Com? Vosté?..
ANGEL Sí! jo!
PURA *(Com espantada y á mitja veu)*
Vosté!
ANGEL Jo! Está conmoguda,
qué li passa?..
PURA (*Se 'l mira fixament y després diu*)
Res!
ANGEL Y donchs?
PURA Res...
ANGEL No, Pura, no es possible,
li noto una exitació...
Espliquis, qué té?..
PURA (*Ab entonació dramática*) Qué tinch?
M' ho pregunta? Te valor

per preguntarmho, després
que m' ha cremat ab lo foch
de sas paraulas, qu' acaban
de trastornárm la rahó?
Qué voldría? que rigués?
Que fes trossos de mon cor,
y ab la mentida en los llabis
li digués d' un tó agredols:
Míram... sonrich... só felís...?
No, Angel, no es possible... nó!

ANGEL Qué sento! Aquestas paraulas,
per mí enclohuen tot un mon
de felicitat.

PURA (*Sempre ab ironía dramática*) Aquestas
paraulas son l' espressió
del sentiment, que 'm transporta
á somniadas regións!
(*Sospira*) Ah! Angel! Angel! Es fácil
lo posar fré á la passió
quant l' ánima te prou forsa
per ferho; mes quan no pot,
ja no li queda á la víctima
més que la resignació,
y esperar, com are espero,
una espasa qualsevol
que 'm deslliuri del suplici
en que visch.

ANGEL (*Ab entusiasme*) Ja ho comprench tot,
sí; la víctima... l' espasa...
vosté y ell... jo... quín horror!
Donchs era cert!

PURA (*Id.*) Era cert!
Que potsé 'n duptava?

ANGEL Oh! nó!
mes are ja sé 'l que 'm toca.

PURA Qué?

ANGEL Deslliurarla del llop.

PURA Ah! Vosté!

ANGEL Jo!

PURA De quín modo?

ANGEL Pues... Desafiantlo; sí!...

PURA (*Ab calor*) Oh!
Un desafío!

ANGEL No haventhi
altre medi...

PURA Pero com
l' obtindría?

ANGEL Provocantlo;
perque ja sobra un dels dos.
PURA Vosté creu qu' aceptaría?
ANGEL Ho suposo.
PURA Ell tindrá donchs
lo dret d' escullir las armas.
ANGEL (*Titubejant*)
Ah!.. las armas... te rahó.
PURA Y escullirá la pistola.
ANGEL La pistola? Ah!
PURA Es lo seu fort.
ANGEL Oh, Deu meu!
PURA Y 'l matará
á vosté, y jo en aquest mon
hauré perdut, Angel, l' únich
apoyo que 'm queda.
ANGEL (*Ap.*) Horror!
PURA Desditxa!
ANGEL Quina desditxa
(*Cayent sentat en una cadira*)
la meva!
(*Ap.*) Mirin qu' es molt.
Ja no 'm queda ni una gota
de sang á las venas.
PURA (*Resolta*) Prou!
Angel!
ANGEL Pura!
PURA Es necesari
prendre una resolució.
Sento que 'm falta la forsa
per viure al costat d' un home
tant execrable.
ANGEL Execrable!
Crech qu' aquesta es l' espresió
que li pertany.
PURA Es precís,
qu' aixó s' acabi d' un colp.
ANGEL Que s' acabi?
PURA Avuy mateix.
ANGEL (*Espantat*)
Avuy mateix! Pro fa poch
l' he trovada tant alegre,
tant riallera y allavors
se m' ha mostrat quasi, quasi,
indiferent, y are tot
d' una vegada...
PURA Angel! Angel!

ANGEL Pura!
PURA Párlim ab franquesa;
vosté en lo moment grandiós
del perill, se desdirá
d' ajudarm á doná 'l colp?
ANGEL *(Turbat)*
Desdírmen?... Jo?... No comprench...
PURA Tal vegada 'l seu amor
es una mentida?
ANGEL 'L meu
amor... senyora? Ah! nó, nó!
PURA Gracias! Donchs essent aixís,
lo que precisa es valor,
perque 'n sortím com poguém.
ANGEL Ah! una fuga es lo que vol?
PURA Una fuga! Y ahont podría
estar prou segura? Ahont,
per evitar la venjansa
de mon marit?
ANGEL Te rahó.
PURA Jo no conech més que un medi
definitiu, horrorós.
ANGEL *(Ap.)* Misericordia!
PURA Es precís
desfersen!
ANGEL *(Horrorisat)* Desfersen! Com?
De quí?
PURA D' ell!
ANGEL *(Alarmat)* De 'l seu marit?
PURA Del meu marit!
ANGEL (*Ap.*) Quin suó
fret... (*Alt*) Mes...
PURA Prompte; tot dinant.
ANGEL (*Ap.*) Si voldrá donarli un colp
de gabinet...
PURA (*Confidencialment*) Tinch á punt
un vi de Xerés preciós,
qu' he preparat ab arsénich.
ANGEL (*Ap.*) Preciosa beguda!
PURA Jo
ja 'l tenía disposat
per mí y, pensantho millor,
val mes que se 'l begui ell,
que cap de nosaltres dos.
ANGEL (*En lo colmo del horror*)
(Ap.) Deu meu! vol envenenarlo!
PURA Es lo género de mort

que 'ns convé.

ANGEL Que li convé.

PURA No tenim que tenir por
de res; nosaltres direm
qu' ha mort d' una indigestió
repentina. Aixís, demá
dintre del sepulcre...

ANGEL (*Ap.*) Horror!

PURA S' hi tencará 'l fruit del nostre
delicte. Y després de tot
això, vindrá l' alegría,
la felicitat del mon
á bressá ab dolças imatjes
somrients, lo niu joyós
ahont, Angel, un altre angel.
vetllará pe 'l nostre amor.

ANGEL Oh! Pura! Tot ho comprench
mes... ay! *(Ap.)* Tinch un tremolor.

PURA Vol desdirsen?

ANGEL Nó, desdirmen
ja he dit que nó... Penso sols...

PURA En qué?

ANGEL En lo remordiment.

PURA Lo remordiment! Un mot
que no te cap importancia.

ANGEL *(Ap.)* Uf, n' hi ha per tornarse boig.

PURA Angel! en vosté confío.
Ell entra!

ANGEL *(Ap.)* Fem lo cor fort!
Si sabés...

PURA *(A Angel)* Dissimulém!

ANGEL Pero...

PURA Entesos.

ANGEL Pero...

PURA Prou;
procurém fingir.

ANGEL *(Fent un esfors)* Fingím!

PURA Y en fí: valor sobre tot.

ANGEL *(Ap.)* Será un miracle de Deu
que sortím en bé tots dos.

ESCENA VI

MIQUEL *y dits*

MIQUEL *(Entrant tot alegre ab dos pistolas á la má)*
Ola, Angel! A dir vritat
lo desitjavam, oy Pura?
ANGEL Mil gracias. *(Ap.)* Poch se figura
lo que li té preparat.
MIQUEL Bravo!
ANGEL *(Ap.)* Y está tan content!
Pobre home!
MIQUEL *(Fixantse en Angel)* Vosté está trist.
Qué li passa? May l' he vist
ab aquest defalliment.
Algún desengany d' amor?...
ANGEL Nó!
MIQUEL Si ho conech, ho conech...
ANGEL Li asseguro.
MIQUEL Bé; no 'l crech;
vosté está de mal humor.
ANGEL Si precisament estich
molt tranquil y molt alegre...
tòt y haverhi un nuvol negre;
vull dir... *(Ap.)* Si no se 'l que 'm dich.
PURA Si sabesses, lo senyor
lo que m' estava contant.
MIQUEL Qué?
PURA Pues, m' estava explicant...
sas aventuras.
MIQUEL Y aixó?
ANGEL *(Ap.)* Deu meu y com sab fingir!
M' espanta aquesta sang freda.
MIQUEL *(Abrassantlo)* Bravo!
ANGEL *(Ap.)* Y pensar que li queda
tant poch temps de vida...
MIQUEL Aquí
ja ho sab; obri com si fos
á casa seva, 'l mateix.
ANGEL Moltas gracias; s' agraheix!...
MIQUEL Ja sab que nosaltres dos
som amichs de temps.
ANGEL Y tant!
MIQUEL Per mí 'l camp te un atractiu
molt gran, perque aquí s' hi viu
bastant alegre.

ANGEL *(Ab intenció)* Bastant!
MIQUEL Pro, si no tingués la sort
de que un amich com vosté
vingués á véurerns, pot sé
que mi trovarian mort
d' aburriment.
ANGEL Mort! Aquesta
paraula...
MIQUEL Es un dir.
ANGEL Be, sí!
PURA Un parla de mort, per di
consumit.
ANGEL *(Ap.)* Es cosa llesta!
MIQUEL Ah!
ANGEL Qué!
MIQUEL A propósit. Vosté
qu' es home de molta táctica
y té la deguda práctica
en qüestió d' armas...
ANGEL Jo...
MIQUEL Que
m' en diu d' aquestas pistolas?
ANGEL *(Esverat)* Pistolas!
PURA *(Ap. á Angel)* Veu? No li he dit?
MIQUEL Es un regalo escullit;
se disparan per sí solas.
ANGEL Ah!
MIQUEL Sí!
ANGEL Y las te carregadas?
MIQUEL Sí; pro 'l qu' está habituat
á manejarlas...
ANGEL *(Ap.)* Carat!
MIQUEL Vull dir, que pocas vegadas
te un disgust.
ANGEL *(Apartant las pistolas)* Be; no fem bromas,
Miquel.
MIQUEL Oh! no hi ha perill.
ANGEL Si 'l sistema es tant senzill...
MIQUEL Y molt.
ANGEL Donchs...
MIQUEL *(Ap.)* Deu meu! quins homes!
(Deixa las pistolas sobre 'l bufet)
(Alt) Are, parlant francament,
Angel, vosté no está bó,
té una cara...
PURA Es cert.
ANGEL Donchs jo...

MIQUEL Vosté 's trova malament.
ANGEL *(Insistint)*
Nó, Miquel; nó, li asseguro;
estich bó, 'm trovo tal qual,
vaja!
MIQUEL Té un coló especial,
com si hagués fumat un puro
de l' Arrendataria.
ANGEL Ah! Sí?
MIQUEL (*A Pura*)
Calla; ja sé lo que té.
PURA Qué?
MIQUEL Apetit!
ANGEL Tampoch!
MIQUEL Prou!
ANGEL Bé,
com vulgan...
MIQUEL Si ho sé per mí!
'M succeheix amenut.
ANGEL Sí?
MIQUEL Vosté mateix veurá
com jo, després de dinar,
estaré molt bé.
ANGEL (*Ap.*) Ajegut!
(*Depressa*) Callin! Potser sí qu' estich
malalt! ay!
(*Ap.*) Si m' en pogués
anar...
MIQUEL Que 's sent?
ANGEL Quasi res...
Com un desmay y un fatich.
MIQUEL *(Tocant lo timbre)*
Be, sí.
ANGEL Será molt millor
que m' entorni á casa.
MIQUEL Ca!
PURA *(Ab intenció)*
No ho podem permetrer!
ANGEL *(Ab resignació)* Bah!
PURA No es cert Miquel?
MIQUEL A fe nó.
(Abrassant á Angel)
Avuy que tenim la sort
de que 'l camp te l' atractiu
del bon temps...
ANGEL (*Ab ironía*) Sí!
MIQUEL Tot somriu.

ANGEL (*Seguint abrassat per Miquel*)
(*Ap.*) Ay! fa una pudó de mort
que empesta!..
MIQUEL Aquesta manera...
de plantarns...
ANGEL (*Turbat*) Com tinch desgana...
PURA Aquí per obrir la gana,
tenim un vi de primera.
(*Angel s' esgarrifa*)
MIQUEL Ah! sí; un Xerés excelent;
no se m' havía acudit.
ANGEL (*Ap.*) Ay! ja hi som! Pobre marit
«Requiescat in pace amen.»
(*Entran dos criats portant una taula ab tres coberts*)
MIQUEL Bravo! Ja tenim á punt
lo dinar. Santa paraula.
ANGEL (*Ap.*) No ho sabs prou be.
PURA (*Als dos criats*) Aquesta taula
deixéula un xich més amunt.
MIQUEL Per vosté 'l puesto d' honor,
al costat de la senyora.
ANGEL Gracias.
MIQUEL Segui.
ANGEL (*Ap.*) Ha arrivat l' hora.
(*Alt*) Pro vosté...
(*Volent cedirli lo puesto*)
MIQUEL Fassi 'l favor
de no fer cap cumpliment.
Que 's creu qu' en tinch gelosía?
Bah; es una mercadería
vella y penso francament
que no tinch perque sentir
semblant passió, ab una esposa
qu' es la perla més hermosa
y un amich tant bo.
ANGEL Axó sí.
(*Alt*) Ja estás ben fresch.
(*Pura qu' ha anat al bufet va á taula ab la botella del Xerés*)
PURA Aqui tens
lo vi que t' agrada tant.
MIQUEL (*Trayent lo tap y olorant*)
Ah! ja! ja!
ANGEL (*Ap.*) Veslo olorant.
MIQUEL Quin olor! Son excelents
tots los vins d' Andalusía.

Per mi fora del Xerés
y 'l Málaga, de 'ls demés
no m' en parlin. No 'ls voldría
per cap diné. (*Lo torna á olorar*)

ANGEL (*Ap.*) Hi trova gust
fins olorantlo.
(*Ap. á Pura*) Senyora,
miri qu' encare s' hi fora
á temps de evitá 'l disgust.

PURA (*Ap. á Angel*)
Es massa tart.

ANGEL (*Ap.*) Massa tart!
Ja ha pronunciat la sentencia.
Deu del cel! tingueu clemencia
de tots junts. D' aquesta part
(*Senyalant lo jardí*)
fugiré més fácilment.

PURA Miquel, vols donarm?...

MIQUEL Qué vols?

PURA Las olivas.

MIQUEL Angel; sigui
galant.

ANGEL (*A Pura*) Ah! senyora... digui.

PURA Dos olivas.

ANGEL (*Donánlashi*) Dos tant sols?
Dispensi, no m' atrevía.

PURA Y aixó?

ANGEL (*Ap. á Pura*) Si no sé 'l que 'm passa.

MIQUEL (*Donant un plat á Angel*)
Per vosté.

ANGEL Per mí n' hi ha massa.

MIQUEL Es una galantería.

ANGEL Sí; es excelent.

MIQUEL Cóm s' enten?

ANGEL Cregui qu' ho dich de vritat.

MIQUEL Si encare no ho ha probat,
com pot dir qu' es excelent?

ANGEL (*Turbat*)
Deya... que ho deu ser.

PURA Es qu' aquí
tenim un cuyner dels bons;
fa un pastel de macarrons...
oh!

MIQUEL Pura; serveix de ví.

PURA (*Prenent lo Xerés y oferintne á Angel*)
Vosté vol Xerés?

ANGEL No encare;

prefereixo 'l vi comú...
Si acás... á postres.

PURA (*A Miquel*) Y tu?

MIQUEL Ja no se 'm pregunta.

ANGEL (*Ap. veyent á Pura com serveix de vi á Miquel*) Ay! are,
are hi som... Y com si re;
ni li tremola la ma...
Pobre d' ell! Y se 'l beurá!...

MIQUEL (*Alsant la copa*)
A la salut de vosté.

ANGEL (*Al veurer que Miquel se disposa á beurer*)
Oh! no begui, per amor
de Deu!

PURA (*Ap. á Angel*) Cobart!

MIQUEL Que li passa?

ANGEL Res; que 'm sembla que 'n beu massa.

MIQUEL Si es poch per mí.

ANGEL (*Ap.*) Quin horror!

MIQUEL Ja hi estich acostumat,
miri; veu?
(*Miquel beu tot lo vi d' un trago*)

ANGEL (*Ap.*) Ay! ja es á l' olla.

MIQUEL Fins me beuría l'ampolla.

ANGEL (*Alsantse ap.*)
Deu fassi la caritat
que 'l digereixis.
(*Alt.*) Jo ho sento
molt; pro se 'm fa necesari
anármen.

MIQUEL (*Detenintlo*) Com? Al contrari.

PURA No ho permetém.

ANGEL (*Seyent, ap.*) Jo revento.
(*Alt*) Es que...

MIQUEL Nó; de cap manera.

ANGEL (*Ap.*) He de presenciá 'l desastre.

MIQUEL Tingui, probi aquest pollastre.

ANGEL Si no puch!

MIQUEL (*Servintlo*) Una friolera!
(*Deixant caurer lo plat sobre de la taula*)
Ay!

ANGEL (*Ap.*) Are! are ha arrivat l' hora.

PURA Miquel! qué tens? qu' es aixó?

MIQUEL No ho sé! Sento una opressió...

PURA Vols aigua?

MIQUEL No, ví...

ANGEL Senyora!

No ni dongui més per Deu!
MIQUEL Es que no sé lo que tinch.
Pura!...
ANGEL (*Ap.*) Quasi no 'm sostinch!
PURA (*Que s' ha arrimat á son marit*)
Miquel! Espós del cor meu!
MIQUEL Jo 'm moro!
ANGEL (*Ap.*) Pro s' en adona
massa tart.
MIQUEL Jo 'm moro!
PURA Nó!
ANGEL (*Ap.*) Ca! si es una indigestió
lleugera.
MIQUEL Ay!
ANGEL (*Ap.*) Aquesta dona
es una serp; un verí!
MIQUEL Tinch una vena devant
dels ulls, que m' está cegant.
Pura! no ploris per mí,
perque 'm ferás l' agonía
més horrorosa.
PURA Oh!
MIQUEL No ploris!
ANGEL (*Ap.*) Que 's torna lleitj!
MIQUEL No m' anyoris
tampoch. Angel!...
ANGEL (*Ap.*) No voldría
presenciar semblants desgracias.
(*Alt.*) Qué desitja?
MIQUEL Ay! Amich meu!
Cuidis d' aqueix be de Deu.
Jo li confío.
ANGEL Mil gracias.
(*Ap.*) Me la confía!
MIQUEL Procura
consolarla, y...
ANGEL Ja ho faré.
MIQUEL Sobre tot tráctila bé;
es una bona criatura.
Cásissi acabat lo dol,
colmant sa felicitat.
ANGEL Ja pot morir descansat.
MIQUEL Ay! me dona un gran consol,
Adeu y pregueu per mí.
Adeu Pura... adeu...
PURA (*Ab un crit*) Miquel! (*Lo toca*)
Angel! J' ha mort!!!

ANGEL Ha mort!
PURA (*Ab sonris terrible*) Sí!
Are crech que no es qüestió
de perdrer temps.
ANGEL (*Ap.*) Y are hont vas
tu!
PURA Donat lo primer pas
no 's retrocedeix.
ANGEL Pro, jo...
PURA Fugirém.
ANGEL Mes...
PURA Lo delicte
vosté y jo l' havem comés.
ANGEL Nó, nó, això es un mal entés.
PURA Sí, tots dos.
ANGEL Ves quin conflicte!
PURA Esperim aquí un instant;
vaig per l' abrig.
ANGEL Ja he fet sort.
PURA Com?
ANGEL Que 'm deixa aquí ab lo mort.
PURA Sembla qu' está tremolant...
ANGEL De fret... ne tinch d' alló més.
PURA (*Ab ironia*) Vol dir! Si li convé un sabre...
pro en Miquel es un cadavre;
no ha de tenir por de res.
(*Pura entra en lo quarto de l' esquerra*)

ESCENA VII

Dits menos PURA

ANGEL Ay!... quina fatalitat,
quina desditxa la meva!
Crech qu' es pitjor que la seva,
perque moriré escanyat.
Si ja sembla que m' hi veig...
quin quadro més horrorós!..
Y veig al butxí qu' als dos
nos envía á fe un passeig...
(*Veyent á Miquel*)
Pobre home! No 'm fa cap gracia
mirarl! Quin posat mes trist
que té! Pobret! qui t' ha vist
y 't veu... Oh! quina desgracia!
(*Pausa*)

Y are hi caich! Segurament,
qu' aqueixa dona voldrá
que 'ns casém, per l' endemá
donarm d' aquell vi excelent!
Ca! Pot ser sí s' ho ha cregut!
Angel, vesten... Ja 'n tens prou.
(*Anantsen y veyent á Miquel que 's mou*)
Jesús! Lo cadavre 's mou...!
Será que m' ho ha parescut.
La imaginació febrosa
veu sombras per tot arreu!
Quina situació, Deu meu!
No pot ser més horrorosa!...
Y ella m' ha deixat aqui
y no torna... Pura!
(*Pausa*) Pura...!
un nom tant pur, se 'm figura
que no li escau. S' ha de dir
Lucrezia Borgia, perqu' es
una *Lucrezia* traidora,
guapa y envenenadora...
Y pensar qu' en 'quest procés,
horrorós com no n' hi ha gayres,
m' he de veurer!... Pro qué faig?
Jo no l' espero; m' en vaig
á Pekin á mudar d' ayres.
(Al anarsen entra Pura)

ESCENA ÚLTIMA

PURA *y dits*

PURA (*Entrant*)
Angel! Ja estich prompte.
ANGEL Jo
tinch las camas que no poden
durme.
PURA Per xo no s' apuri,
perque agafarém un cotxe.
ANGEL Es que...
PURA Be, si vol que' l prenguin...
ANGEL Com! Préndrerm á mí!
PURA Si 'l trovan,
va de dret á la presó.
Cuyti.
(*L' empeny cap á la porta*)

ANGEL Senyora, Senyora!
PURA No es qüestió de perdrer temps.
(*S' en van cap al fondo*)
ANGEL Li juro que no puch correr.
PURA De tots modos es precis
traspassá 'l pas de la porta.
(*Essent ja al fondo de l' escena, Miquel se disposa á menjar tranquilament*)
ANGEL Y abandonem lo cadavre!
(*Girantse*) Vaja, adeu!
(*Veyent á Miquel*) Misericordia!
Ha resucitat.
PURA Qué veig!
MIQUEL Ja ho veyeu; goso de bona
salut... y gana.
PURA (*Rient*) Ja! ja!
ANGEL (*Ap. aturdit*) Axió ha sigut una broma!
Se m' han rifat *de lo lindo*.
(*Dirigintse á Miquel* y *donantli la ma*)
Miquel! siga enhorabona.
Adeu!
MIQUEL No dina ab nosaltres?
ANGEL Moltas gracias; un altre hora,
perque vaig á prendre 'l tren
y m' en torno á Barcelona.
(*Pura fa esforsos per contenir lo riurer*)
MIQUEL Bon viatje.
PURA (*Allargant la ma á Angel tot rihent*)
Li desitjo
més fortuna un altre volta.
ANGEL Crech tenirla, si á Deu plau,
quant m' engresqui ab un dona,
si no 'm resulta, com are,
un altre *Lucrezia Borgia*.

FI DE LA JOGUINA

Obras dramáticas del mateix autor

REPERTORI CASTELLÁ

Durante el baile, diálech en vers, arreglo del francés.
Un marido impertinente, comedia en 1 acte y en vers, original. (1)
Coquetina, juguet en 1 acte y en vers, original.
El juramento de Pepe, juguet en 1 acte y en prosa, arreglo del francés.
Día de bodas, comedia en 1 acte y en vers, original.
Los celos con pan... son menos, monólech en vers, original.
La Corsetera, comedia en 1 acte y en vers.

EN PREPARACIÓ

En las nubes, comedia en 3 actes y en vers, original.
Tribulaciones de un Chino ó Aventuras de Kinfó, comedia de espectacle en 4 actes y 16 quadros, escrita en vers sobre una obra de Julio Verne (2).
La cláusula hereditaria, comedia en 1 acte y en vers, arreglo del italiá.
Mellizos, comedia en 1 acte y en vers, original.

REPERTORI CATALÁ

La mare de Deu del Mont, drama en 3 actes y en vers, original.
Lo cor y l' ánima, drama en 3 actes y en vers, original.
La pubilla de Caixás, drama en 3 actes y en vers, original.
Dos companys mal avinguts, comedia en 1 acte y en vers, arreglo del italiá. (3)
Lucrezia Borgia, joguina en 1 acte y en vers, arreglo del italiá.

EN PREPARACIÓ

La llum entre las sombras, drama de costums ampurdanesas en 3 actes y en vers, original.
La majordona, joguina en 1 acte y en prosa, arreglo de l' italiana *La Serva del Prete*.

(1) En colaboració ab D. Frederich Rahola.
(2) En colaboració ab D. Victor Rahola.
(3) En colaboració ab D. Victor Rahola.

LO TEATRO REGIONAL

OBRAS PUBLICADAS

	Ptas.
L' Agulla, drama, 3 actes, Pelay y Briz	2
Sortint del ou, diálech, Ignasi Iglesias	0'25
Claris, drama, 3 actes, Conrat Roure	2
Lo Teatro per dins, comedia, 2 actes, Frederich Soler	1'50
Sant Jordi mata l' aranya, comedia, 1 acte, A. Guasch Tombas	1
La dona y la baylerina, comedia, 1 acte, Frederich Soler	1
Pintura fi de sigle, 1 acte, Guasch Tombas y Dalmases Gil	1
Un' altra sogra, comedia, 1 acte, Abelardo Coma	1
Las Joyas de la Roser, drama, 3 actes, Frederich Soler	2
¡Tot per las dónas! 1 acte, Joseph M.ª Pous	1
L' esclau del vici, monólech, Ignasi Iglesias	0'50
La feyna d' en Jafá, comedia, 1 acte, Ernest Soler de las Casas	1
Los aucellets, comedia, 3 actes, Joseph M.ª Pous	2
La mosca al nas, comedia, 1 acte, Frederich Soler	1
La firma d' en Rovellat, comedia, 1 acte, Conrat Colomer	1
La tornaboda, comedia, 1 acte, Juliá Carcassó	1
¡¡Xerraire!! Monólech, Joaquim Montero	0'50
Lo quarto dels mals endressos, 1 acte, Conrat Roure	1
Qui oli remena... Juguet, 1 acte, Pere Reig y Fiol	1
La flor de la montanya, drama, 3 actes, Ramón Bordas	2
Tres personas, juguet, 1 acte, Abelardo Coma	0'50
¡Tor per ella! Comedia, 1 acte, A. Careta y Vidal	1
Per contradicció, comedia, 1 acte, J. Pont y Espasa	0'50
La mort de Nerón, tragedia, 1 acte, Víctor Balaguer	0'50
Un músich de regiment, sarsuela, 1 acte, Joseph M.ª Pous	1
La Dama de Reus, drama, 3 actes, Manuel Rocamora	2
Un rey de pega, monólech lírich, 1 acte, Enrich Molina	0'50
Dos companys mal avinguts, joguina, 1 acte, F. Godo V. y Rahola	1
La Pescateria, sainete, Mirabent y Mestres	1
La Casamentera, joguina, 1 acte, Conrat Roure	1
Las esposallas de la morta, tragedia, 3 actes, Víctor Balaguer	1
Los gelos de la Coloma, parodia, 1 acte, A. Guasch Tombas	1
Un bateig á cops de punys, comedia en 1 acte, Jaume Molgosa	1
Una dona y un Deu, comedia en 1 acte, Joseph M.ª Pous	1
Sí, senyors, monólech en vers, Joseph Barbany (Pepet del carril)	0'50
Lucrezia Borgia, joguina, 1 acte, Francisco X. Godo	1

Tipografia La Académica, Ronda de la Universitat, 6; Barcelona